

Plán Komunitného centra Chmeľov

Ulica: Komunitné centrum Chmeľov, Chmeľov 243, 082 15 Chmeľov

Mesto/Obec: Chmeľov 89, 082 15 Chmeľov

Spracovali:

OM KC: Mgr. Silvia Kašová

KP: Mgr. Cecília Ondečková

P KC: Nikola Horvátová

Apríl, 2024

Obsah

1 História lokality	3
Ciele KC	4
1.1 SWOT analýza	4
2 Mapovanie potrieb.....	5
2.1 Mapovanie potrieb formou štruktúrovaného dotazníka v 1. lokalite	5
2.2 Mapovanie potrieb formou polo štruktúrovaného dotazníka v 2. lokalite Chmeľov časť Podhrabina.....	5
3 Výsledky Mapovania potrieb	6
3.1 Demografia.....	10
3.2 Fyzická infraštruktúra.....	12
Mapa komunity.....	12
3.3 Inštitúcie.....	13
3.4 Neformálna sociálna štruktúra.....	14
3.5 Informácie o životnom štýle	14
3.6 Potreby, problémy, sny	14
3.7 Ciele a úlohy KC/NDC/NSSDR.....	15
Ciele KC	15
Hlavný cieľ a úlohy	15
4 Akčný plán	16
4.1. Monitorovanie plnenia cieľov.....	17
5 Záver	18
6 Použitá literatúra.....	19
7 Prílohy	20

1 História lokality

Prví Rómovia sa v Chmeľove usadili okolo roku 1890. Išlo o rodiny Horváthovu a Bogdanovu. Z ich priezvisk vyplýva, že ich predkovia prišli z územia dnešného Chorvátska, odkiaľ pravdepodobne odišli pred tureckými vojskami. Rómski osídlenci sa hlásili ku gréckokatolíckemu vierovyznaniu. V roku 1919 rodina Sučková získala rozsiahle pozemky a zamestnala väčšinu Rómov, z ktorých niektorí pracovali ako kováči, ženy si privyrábali vymazávaním pecí a dlážok pre sedliakov. Po výstavbe gréckokatolíckeho kostola v roku 1933 bola rómska komunita presťahovaná na Petič. V roku 1940 nariadil štát na základe vyhlášky Ministerstva vnútra č. 163 „o úprave niektorých pomerov Cigánov“ odstrániť rómske obydlia od ciest a umiestniť ich na odľahlom mieste, boli chmeľovskí Rómovia presťahovaní z Petiča na Oslaš. Rodina Handtuchová sa po 2. svetovej vojne ako prvá nasťahovala do intravilánu Chmeľova (Podhrabiny). Rodina Horvátha Lajoša sa usídlila na úpätí Prednej hury. Napriek tomu, že Rómovia boli najchudobnejšou skupinou Chmeľova, nikdy sa neuchyľovali ku krádežiam.

Komunitné centrum obce Chmeľov začalo svoju činnosť 11. októbra 2021. Je umiestnené v areály Základnej školy Chmeľov. Rešpektuje podmienku nízkoprahovosti a bezprostrednosti vo vzťahu k primárnym užívateľom. Ku komunitnému centru vedie dobrá prístupová komunikácia. V blízkosti budovy sa nachádza voľné priestranstvo, ktoré slúži na voľnočasové a športové aktivity KC. Budova KC je po kompletnej rekonštrukcii. Od komunity MRK je vzdialená približne 400m.

Vízia

Strategická vízia - poskytovanie sociálnej služby umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy prijímateľa primerane jeho individuálnym schopnostiam a možnostiam, jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života. Čím chceme apelovať na to, aby bolo KC podporované, pretože u ľudí je žiadanou a vyhľadávanou sociálnou službou. Snažíme sa o dosiahnutie maximálne možnej samostatnosti prijímateľov, a to cestou podpory k samostatnosti a sebestačnosti. Procedurálne podmienky dávajú záväzkom v oblasti dodržiavania základných práv a slobôd prijímateľov sociálnych služieb konkrétnu podobu, ktoré sú obsiahnuté vo vízii a poslaní organizácie, jej cieľoch, rovnako v konkrétnych praktických postupoch uplatňovaných v práci s prijímateľmi sociálnych služieb.

K vízii KC patrí zlepšovanie poskytovaných sociálnych služieb. Vytvoriť v zariadení prostredie dôvery a atmosféru vzájomného rešpektu, profesionálnej odbornosti a zodpovednosti. Poskytovanie sociálnych služieb je v maximálnej možnej miere orientovaná na prijímateľa.

Hlavným poslaním KC je snaha umožniť ľuďom, ktorí sú v nepriaznivých sociálnych situáciách zostať rovnocennými členmi spoločnosti a využívať ich prirodzené zdroje, umožniť im, aby prežili svoj život v prirodzenom prostredí, a aby ich rodiny zostali funkčné.

Ciele KC

- Podpora sociálnej inklúzie vylúčených skupín a prevencia sociálnej inklúzie.
- Prevencia sociálno-patologických javov.
- Znižovanie napätia medzi majoritou a minoritnou časťou obyvateľstva obce, zároveň spájanie MRK s majoritou.
- Poskytovanie možností zmysluplného trávenia voľného času všetkým vekovým kategóriám – Voľnočasové aktivity.
- Pomoc pri riešení nepriaznivej sociálnej situácie na individuálnej aj komunitnej úrovni.
- Zvýšenie záujmu o vzdelanie, a s tým súvisiace zníženie nezamestnanosti.
- Separovanie odpadu, eliminácia skládok, viac nádob na odpad.
- Eliminácia záškoláctva.
- Fitness miestnosť v KC – postupné rozširovanie.
- Výstavba Oddychovej zóny priamo v komunite.

1.1 SWOT analýza

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
existencia a činnosť komunitného centra	podpora a rozvoj dobrovoľníctva
spolupráca s ZŠ a MŠ	nedostatok voľnočasových aktivít pre deti z MRK
aktívna práca cirkvi s komunitou	nedostatok sociálneho bývania
spolupráca s lekármi, predovšetkým pediatriami	zamestnanecká diskriminácia Rómov
spolupráca s TSP a Zdravé regióny	negramotnosť, nedokončené základné vzdelanie
zapojenie rómskych detí do ŠFK Chmeľov	nedostatok finančných prostriedkov na náročnejšie aktivity
zapojenie rómskych detí do zbierky Dňa narcisov	málo organizácii venujúcich sa MRK
zapojenie MRK do obecných podujatí	negatívne vnímanie majority k MRK
poskytovanie humanitárnej pomoci	
poskytovanie poradenských služieb	
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
dobrovoľníctvo	zvýšený výskyt sociálno-patologických javov
pracovné príležitosti v rámci národných projektov ÚPSVaR	
získanie pracovných príležitostí v rámci brigádnických prác	
spoločné, verejné, kultúrne a športové aktivity MRK a majority	
šírenie informácií o "dobrých príkladoch" z MRK	

2 Mapovanie potrieb

Mapovanie potrieb prebiehalo v 2 lokalitách.

Informácie potrebné k celkovej analýze mapovania potrieb občanov komunity sme získavali v 3 krokoch, ktoré boli realizované v období od 2.1.2024 do 31.3.2024 týmto spôsobom:

a) formou dotazníkov – štruktúrovaného a polo štruktúrovaného

b) formou diskusií :

1. - 2. diskusia s mládežou na tému : „ Mládež a návykové látky“

3. diskusia na tému: „ Správanie detí v komunite“

c) formou okrúhlych stolov – realizácia 2 sedení okrúhlych stolov občanov rôznej vekovej kategórie na tému: „ Oddychová zóna v komunite.“

2.1 Mapovanie potrieb formou štruktúrovaného dotazníka v 1. lokalite

K zmapovaniu potrieb v 1. lokalite t.j. hlavnej časti obce bolo oslovených 171 respondentov. Počet obyvateľov rómskej komunity, ich rozlíšenia podľa pohlavia a všetkých respondentov je znázornený v grafoch.

2.2 Mapovanie potrieb formou polo štruktúrovaného dotazníka v 2. lokalite Chmeľov časť Podhrabina

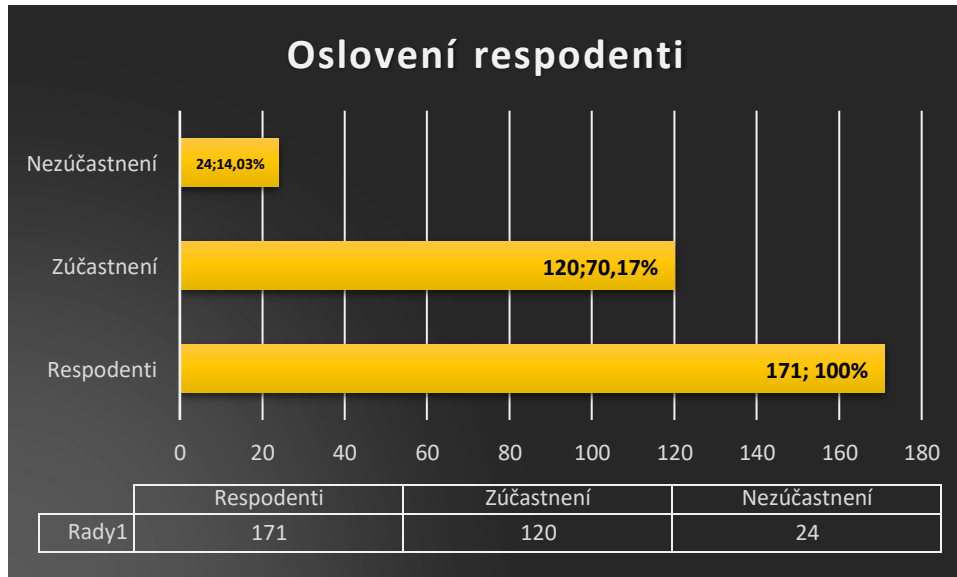
K zisteniu informácií v 2. lokalite sa uskutočnilo formou polo štruktúrovaného dotazníka pričom sa vyjadrilo 18 respondentov k týmto otázkam:

1. Čo by v rómskej komunite / mieste bydliska Rómov nemalo chýbať ?
2. V čom spočíva najväčší problém komunity a jej lokality?
3. Akým spôsobom by ste chceli zmeniť identifikovaný problém

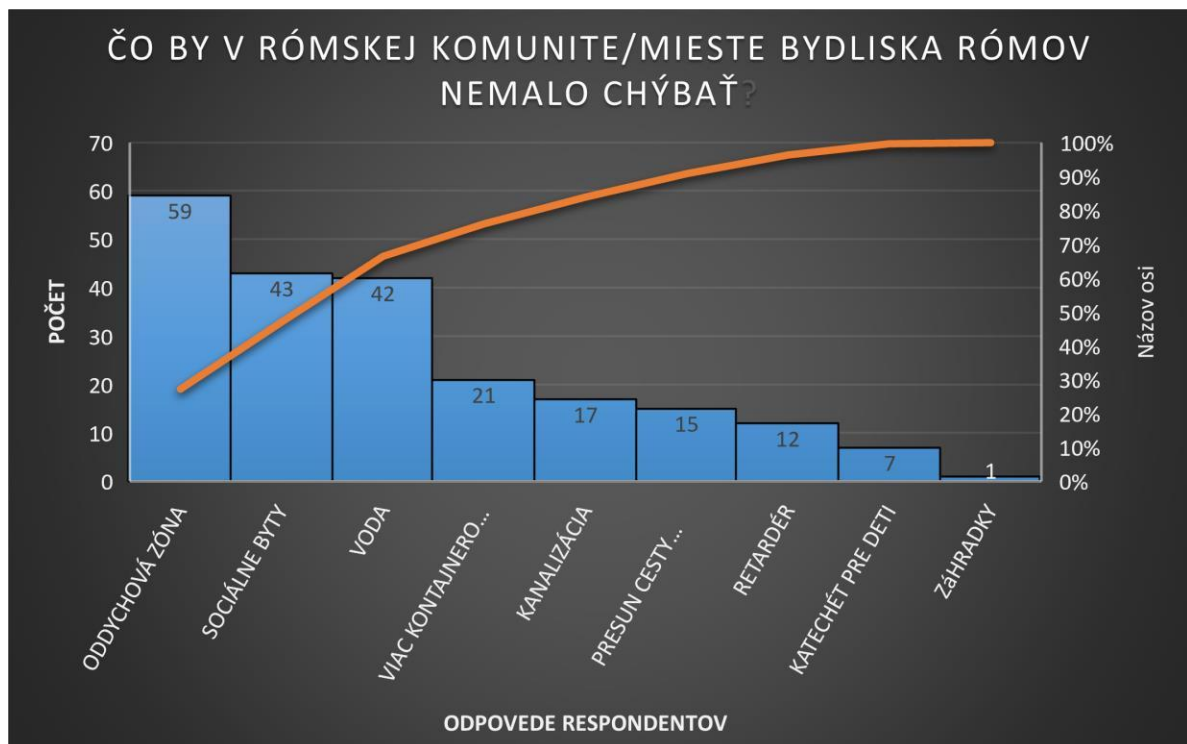
3 Výsledky Mapovania potrieb

Výsledky mapovania potrieb občanov **1. lokality** formou polo štruktúrovaného dotazníka sú zaznamenané v grafoch :

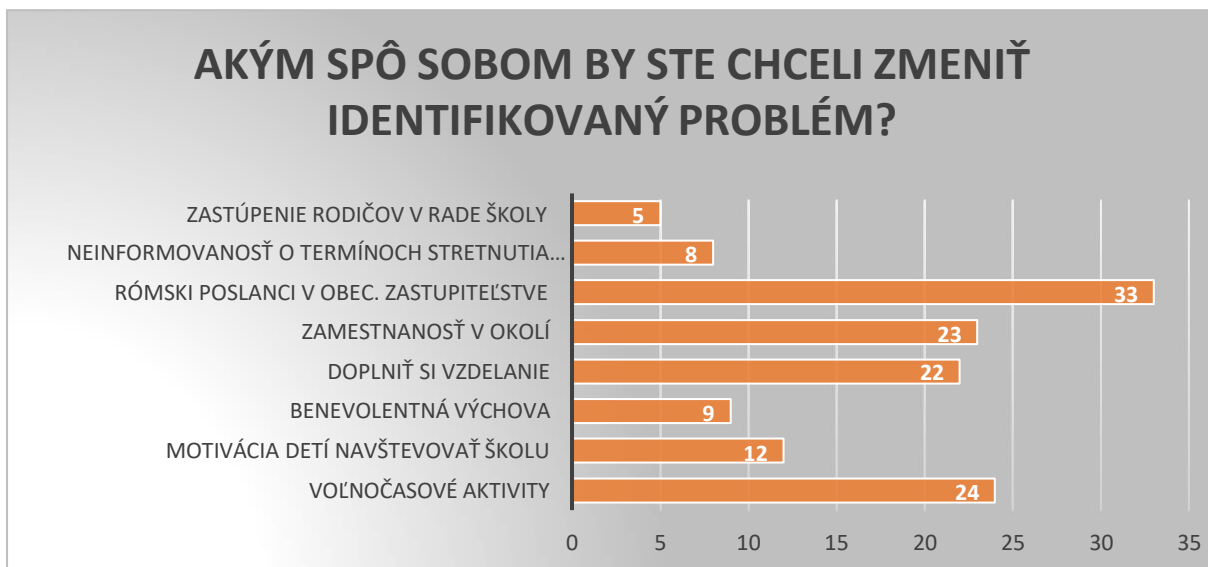
Graf č.1

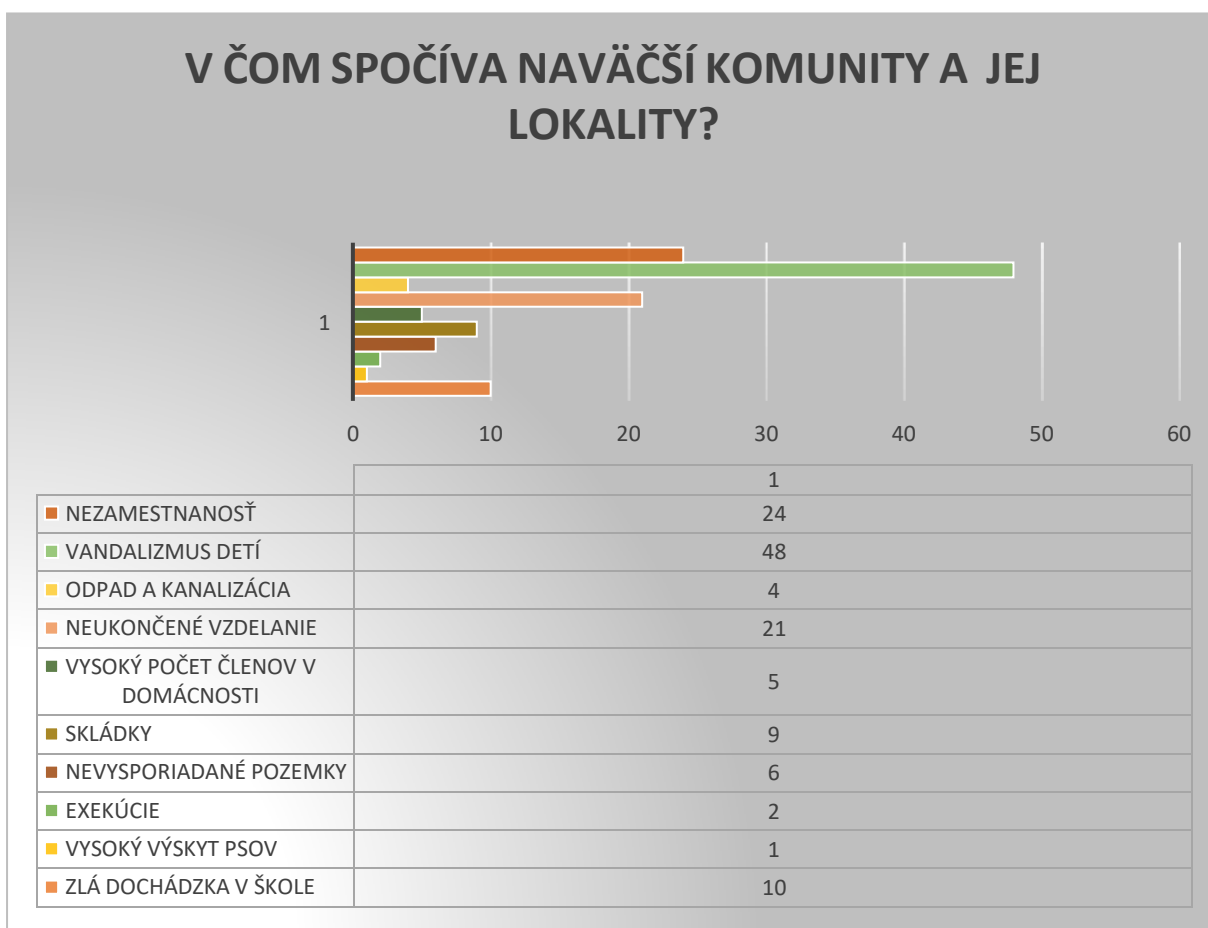
Graf č.2

Graf č.3

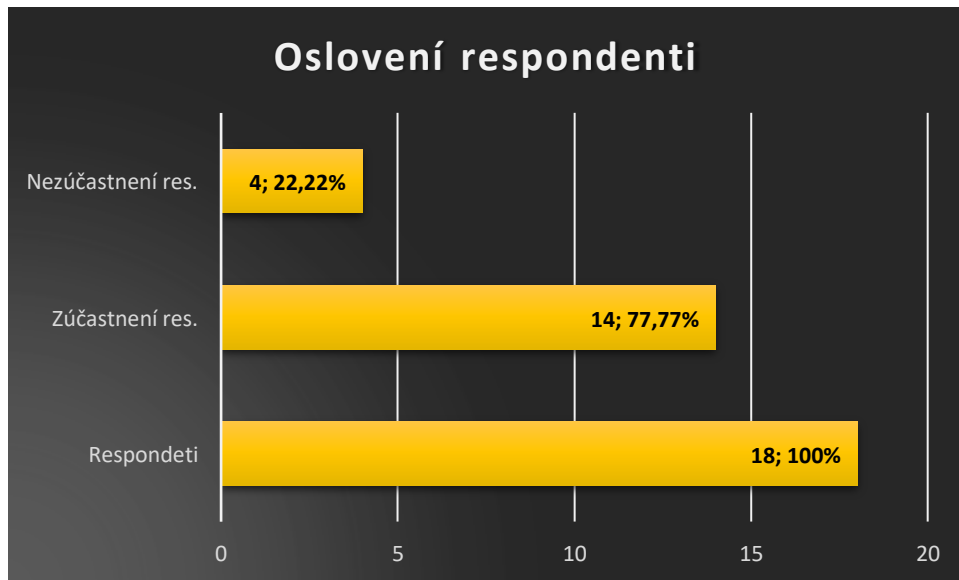

Graf č.4

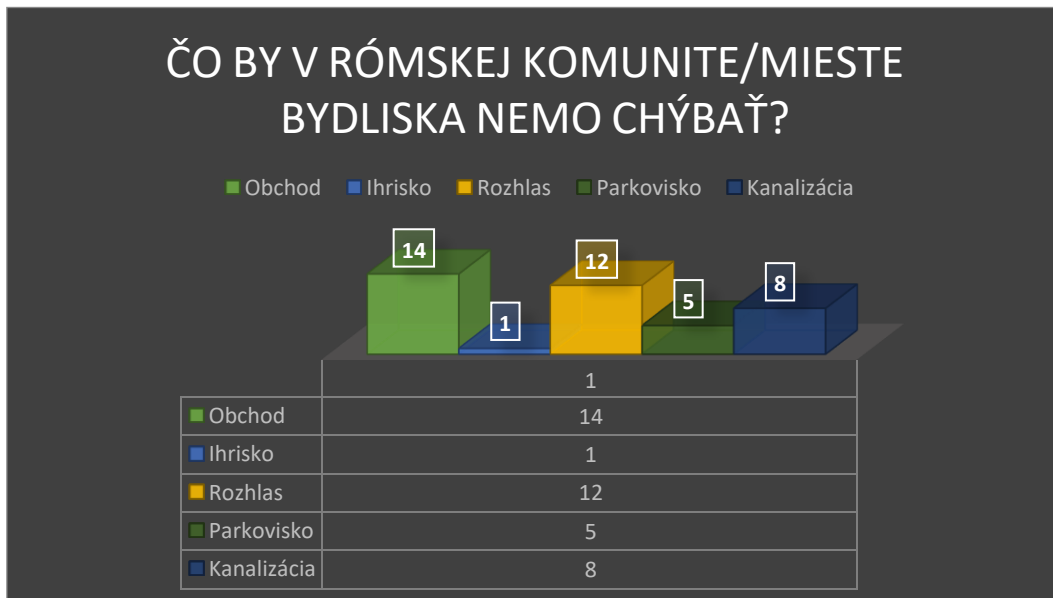

Výsledky mapovania potrieb občanov **2. lokality** formou polo štruktúrovaného dotazníka sú zaznamenané v grafoch :

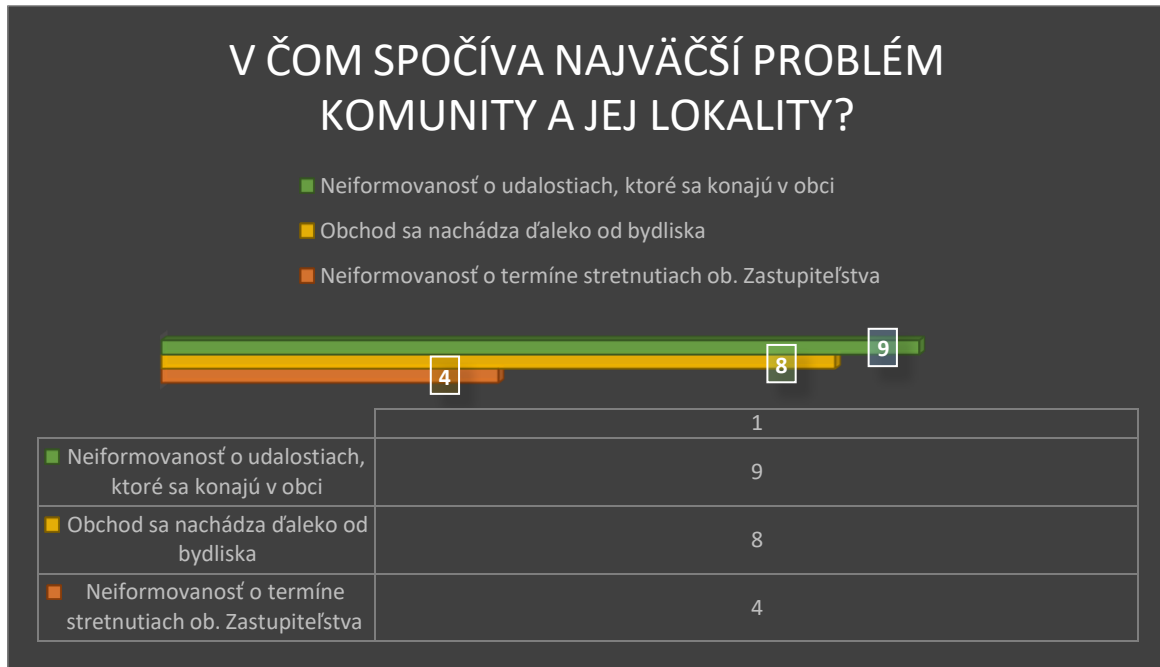
Graf č.1

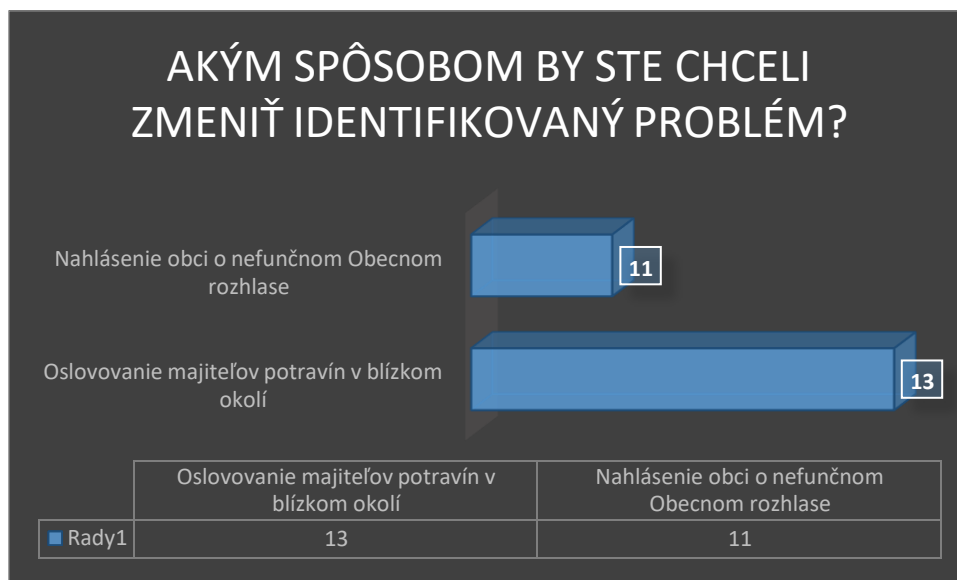
Graf č.2

Graf č.3

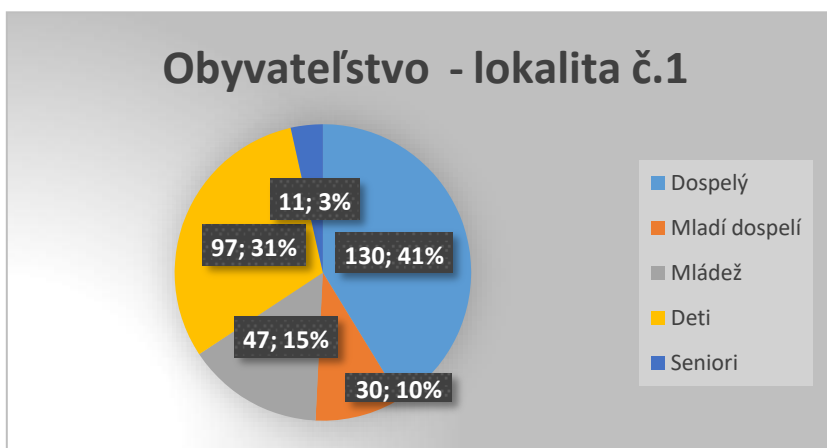
Graf č.4

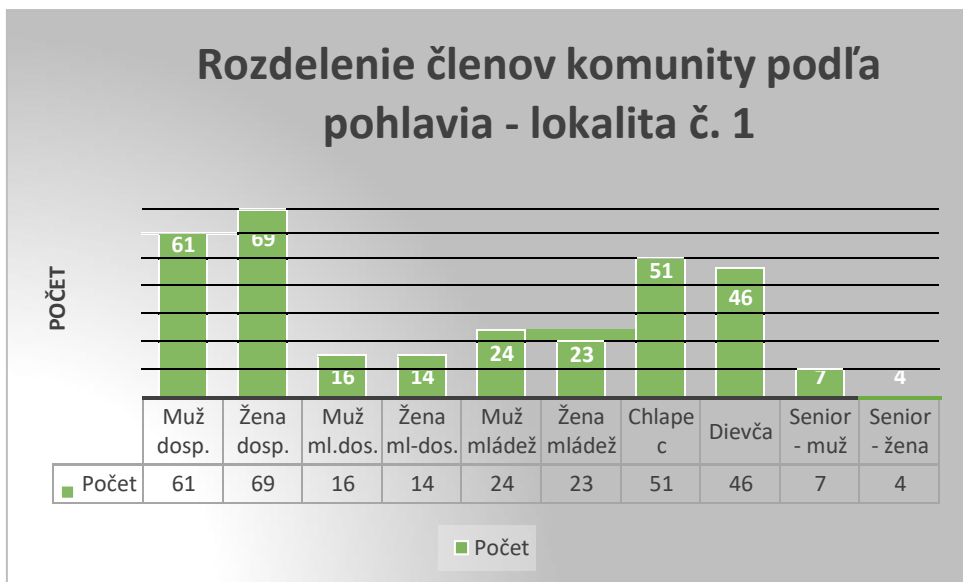
3.1 Demografia

Obec Chmeľov má 1 066 obyvateľov. Nezamestnanosť je pomerne vysoká. Zamestnaných je momentálne 40 osôb. Vzdelanostná úroveň komunity – väčšina má ukončené základné vzdelanie, stredoškolské vzdelanie má 25 ľudí. Momentálne na SŠ študujú štyria žiaci. Čo sa týka zdravotného stavu populácie je relatívne dobrý. Migrácia v komunite je ustálená.

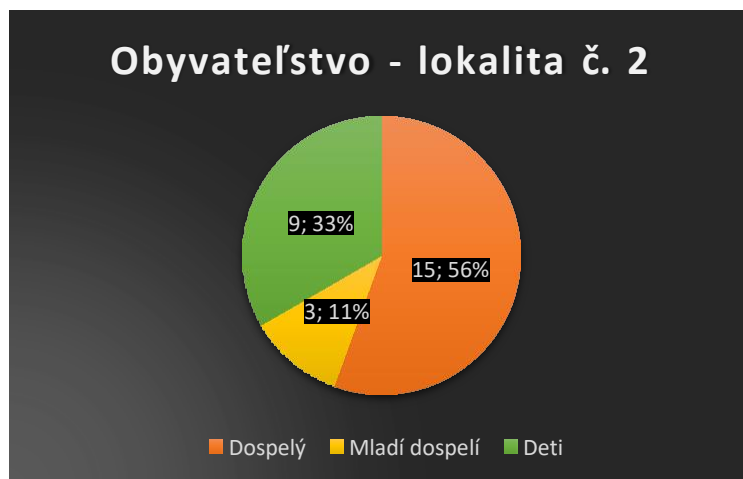
Graf č. 1

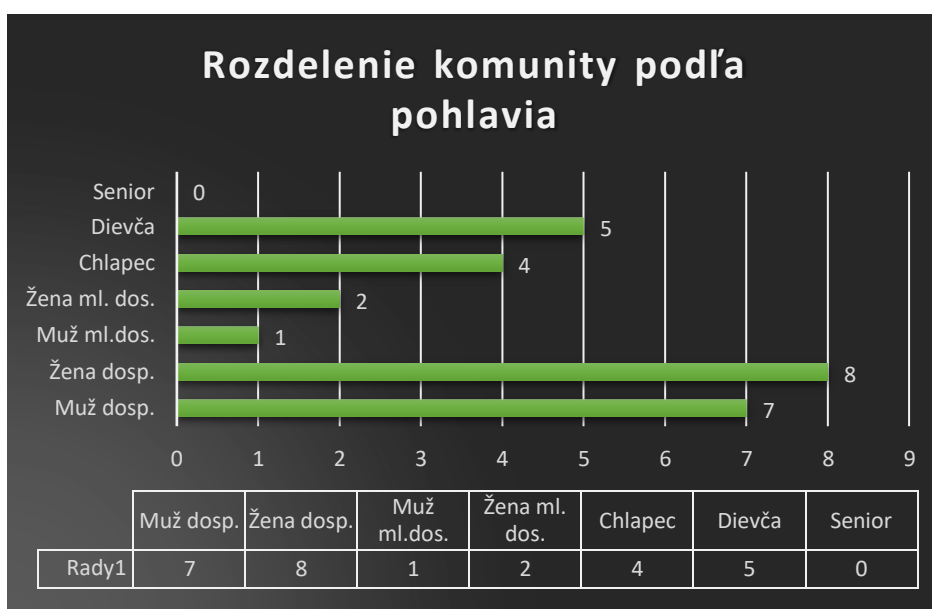
Graf č. 2

Graf č. 4

Graf č. 5

3.2 Fyzická infraštruktúra

Mapa komunity

Obyvatelia MRK žijú v rodinných domoch. Vlastníci domu sú najstarší rodinní príslušníci alebo otcovia rodiny. V komunite sa nachádza 13 rodinných domov, medzi majoritnou spoločnosťou sú postavené 3 veľké rodinné domy. V časti Chmeľov – Podhrabina je postavených 7 rodinných domov.

V komunite sa nachádzajú obecné studne s pitnou vodou, každá domácnosť má elektrinu, niektoré domácnosti aj plynové kúrenie. V komunite momentálne prebieha výstavba kanalizácie a vodovodu. Väčšina domácnosti má ústredné kúrenie prípadne krb/piecka .

Zamestnávateľia v obci:

- PD Chmeľov
- Obec Chmeľov
- Drevovýroba Chmeľov
- COOP Jednota
- Drobný podnikatelia

Zamestnávateľia v okolí:

- PD Kapušany
- Connect Giraltovce
- Lear corporation Prešov
- Gater Kuková
- Tomark s.r.o.
- CEMM THOME SK, Prešov

Na základe mapovania sme zistili, že muži z dôvodu nízkeho uplatnenia sa na trhu práce odchádzajú za pracovnou príležitosťou do zahraničia.

Separovanie odpadu

V Komunitě sa nachádzajú iba smetné nádoby na separáciu odpadu, bio odpad. Z hľadiska nedostatku finančných prostriedkov si obyvatelia z MRK nemôžu zabezpečiť viac kontajnerov na odpad, preto je potrebné zvýšiť počet kontajnerových nádob v komunitě.

Doprava

Z obce je riešené priame spojenie autobusových liniek do Prešova, Košíc, Popradu, Bratislavy, Svidníka, Stropkova, Giraltovce a Vyšného Komárniku.

3.3 Inštitúcie:

- Denný stacionár Chmeľov,
- Zdravotné stredisko Mudr. Bzik,
- Terénna sociálna práca
- Komunitné centrum
- Zdravé regióny
- Grécko – katolícky kostol
- Pošta
- Coop Jednota
- 2x Potraviny
- Multifunkčné ihrisko
- Futbalové ihrisko
- ŠK Chmeľov dorast.
- 2x Autoservis
- Materská škola
- Základná škola
- Pivovar Štamgast

3.4 Neformálna sociálna štruktúra:

Susedské vzťahy sú relatívne dobre. Väčšina ľudí je v príbuzenskom vzťahu. Prirodzenou autoritou v rámci rodiny je muž alebo najstarší člen rodiny.

3.5 Informácie o životnom štýle:

Ľudia v komunite sú skromní, často frustrovaní zo svojej životnej situácie, hlavne z nedostatku financií. Ich životná úroveň je na veľmi nízkej úrovni a často sú nútení vyžiť len zo sociálnych dávok. Ich najväčším prianím je nájsť si prácu a zvýšiť svoju životnú úroveň.

3.6 Potreby, problémy, sny

- **Edukácia aktivity s nakladaním odpadu** – participácia obyvateľov MRK pri zhotovovaní nádob na odpad. Edukácia obyvateľov komunity s nakladaním odpadu, z dôvodu znečistenia životného prostredia.
- **Voľnočasové aktivity** – oslovenie dobrovoľníka z MRK na športové činnosti pre deti z MRK
- **Oddychová zóna** – z dôvodu nevysporiadaných pozemkov sa táto zmapovaná potreba presunie do dlhodobého cieľa.
- **Sociálne byty** - nevysporiadané pozemky
- **Voda** – v procese výstavby
- **Kanalizácia** – v procese výstavby
- **Presun cesty ďalej od obydli** – zlá infraštruktúra (studne)
- **Retardér** – ohrozenie obyvateľov MRK
- **Katechét pre deti** – v procese riešenia
- **Záhradky** – nevysporiadané pozemky

3.7 Ciele a úlohy KC/NDC/NSSDR

Ciele KC

- Podpora sociálnej inklúzie vylúčených skupín a prevencia sociálnej inklúzie.
- Prevencia sociálno-patologických javov.
- Znižovanie napätia medzi majoritou a minoritnou časťou obyvateľstva obce, zároveň spájanie MRK s majoritou.
- Poskytovanie možností zmysluplného trávenia voľného času všetkým vekovým kategóriám – Voľnočasové aktivity.
- Pomoc pri riešení nepriaznivej sociálnej situácie na individuálnej aj komunitnej úrovni.
- Zvýšenie záujmu o vzdelanie, a s tým súvisiace zníženie nezamestnanosti.
- Separovanie odpadu, eliminácia skládok, viac nádob na odpad.
- Eliminácia záškoláctva.
- Fitness miestnosť v KC – postupné rozširovanie.
- Výstavba Oddychovej zóny priamo v komunite.

Hlavný cieľ a úlohy

Edukácia komunity

s nakladaním odpadu

- Oslovenie starostu a komunity o výbere miesta
- Získanie povolenia od obce
- Vhodný priestor na umiestnenie kontajnerov
- Vytvorenie pracovnej skupiny z MRK
- Participácia obyvateľov
- Príprava miesta na umiestnenie kontajnerov v komunite
- Vyčistenie rigolov a skládky
- Zhotovenie kontajnerov z dreva obyvateľmi MRK
- Namaľovanie kontajnerov podľa farieb separácie obyvateľmi MRK
- Poverenie obyvateľa z pracovnej skupiny MRK o starostlivosť kontajnerov
- Edukačné činnosti pre deti, mládež a dospelých z MRK zamerané na nakladanie s odpadom

Príloha č. 5
4 Akčný plán

Potreba/problém	Cieľ	Čiastkové ciele	Úlohy	Aktivity KC	Zodpovednosť / partneri - kto	Zdroje /€	Časový harmonogram	
Edukácia komunity s nakladaním odpadu	Vyčistenie skládky a následná výroba chýbajúcich kontajnerov	Získanie povolenia od obce	Oslovenie starostu a komunity o výbere miesta	Oslovenie aktívnych ľudí	KR KC OBEC	EŽ	Máj 2024	
		Vhodný priestor na umiestnenie kontajnerov					Máj – Jún 2024	
		Participácia obyvateľov	Vytvorenie pracovnej skupiny z MRK	Naplánovanie stretnutí	Rozdelenie úloh	Komunita KC	EŽ	
		Zhotovenie kontajnerov z dostupného materiálu	Príprava miesta na umiestnenie kontajnerov v komunite	Postupné vyčistenie priestoru a skládky	Namaľovanie kontajnerov podľa farieb separácie obyvateľmi MRK	Informovanie o aktivite (internet, rozhlas)	Obec Komunita Pracovná skupina	EŽ
		Poverenie člena PS o starostlivosť kontajnerov	Zabezpečenie pracovného náradia a materiálu	Edukačné činnosti pre deti, mládež a dospelých z MRK zamerané na nakladanie s odpadom				

4.1. Monitorovanie plnenia cieľov¹

Kvalitatívne - napĺňanie cieľov bude prebiehať prostredníctvom rozhovorov a sedení so zainteresovanými - členovia komunitnej rady, obyvatelia lokality, samospráva a iné spolupracujúce organizácie a iné. Pracovníci KC budú zaznamenávať napĺňanie cieľov prostredníctvom vedenia záznamov zo stretnutí / rozhovorov, kde bude zachytená spätná väzba

ohľadom úrovne naplnenia cieľov – silné a slabé stránky.

Kvantitatívne napĺňanie cieľov

CIEĽ: Edukácia komunity s nakladaním odpadu

INDIKÁTORY:

- Počet stretnutí KR
- Počet zorganizovaných aktivít
- Počet účastníkov na aktivitách
- Počet stretnutí s obecným zastupiteľstvom.

Kvantitatívnym spôsobom sa bude hodnotiť či boli splnené konkrétne ciele a v akom počte. Monitorovanie bude prebiehať priebežne a tiež na konci projektu. Hodnotiť ich bude najmä KR, ale tiež samotná komunita. V neposlednom rade to budú zamestnanci KC, ktorí sa podieľajú na riešení všetkých problémov. Hodnotenie využijeme hlavne na to, aby sme zistili, či boli úlohy splnené, aký cieľ zostal nesplnený, akým smerom sa majú potreby KC uberať v nasledujúcom projektovom období.

¹ Pozri Model komunitnej práce v komunitných centrách – kapitolu Plán komunitného centra: https://ia.gov.sk/wp-content/uploads/2022/08/MODEL-KOMUNITNEJ-PRACE-2020_finalna-verzia.pdf?csrt=2850823720101548466

5 Záver

Činnosť komunitného centra slúži ako inšpirácia a motivácia pre ľudí, ktorí chcú pomáhať ľuďom v núdzi a rodinám zo sociálne znevýhodneného prostredia. Ponúka podnety vyplývajúce z individuálnych potrieb ľudí, so snahou podporovať u nich chuť vzdelávať sa, podporiť seberealizáciu, nájsť spôsob spolupráce majority a MRK obyvateľstva danej lokality. Prostredníctvom detí môže vzbudiť záujem rodičov o spoločné aktivity, iniciovať vnútorné sily. Práca a fungovanie komunitného centra Chmeľov má do budúcnosti veľký význam. Je prínosom pre širokú verejnosť a pre komunitu.

6 Použitá literatúra

https://ia.gov.sk/wp-content/uploads/2022/08/MODEL-KOMUNITNEJ-PRACE-2020_finalna-verzia.pdf?csrt=2850823720101548466

Kronika obce Chmeľov

Štandardy KC

<https://www.scitanie.sk/moja-obec/SK0417524506>

7 Prílohy

DOTAZNÍK

1. Koľko členov žije v tejto domácnosti?

1. dospelí - (z toho mužov....., ženy.....,ženy do 3r. s dieťaťom.....,seniori.....)
2. deti - (mládež.....)

2. Býva v tomto dome viac generácií?

1. áno
2. nie

3. Okrem rómskeho jazyka komunikujete doma s deťmi aj iným jazykom?

1. slovenským
2. dialektom

4. Máte v domácnosti nejakého člena, ktorí si vyžaduje špeciálnu starostlivosť?

1. áno
2. nie

5. Aké je vo vašej rodine najvyššie dosiahnuté vzdelanie?

1. vš
2. sš
3. zš

6. Navštevujú vaše deti v predškolskom veku nejaké predškolské zariadenie?

1. áno
2. nie

7. Vedeli by ste finančne podporiť svoje dieťa, aby sa dostalo ďalej na strednú školu po prípade aj na vysokú školu?

1. áno
2. nie

8. Aký máte prístup k verejným informáciám v komunite?

1. internet
2. televízia a rozhlas
4. obecný rozhlas

9. Ktorí pracovníci pomáhajú pri šírení informovanosti vo Vašej komunite?

1. terénni pracovníci
2. komunitní pracovníci
3. zdravotní asistenti
- 4.osoby špeciálne poverené obcou

10. Je zvykom v komunite stretávanie sa skupín osôb na verejnom priestranstve? Ak áno, tak na akom mieste.

1. pred obchodom
2. medzi obydliami
3. pred kostolom
4. pred obecným úradom
5. iné miesto (komunitné centrum, zastávka, pošta, zdravot. stredisko.....)

11. Vracajú sa členovia komunity zo zahraničia?

1. áno
2. nie

12. Je vo vašej rodine niekto zamestnaný na pracovnú zmluvu?

1. áno

2. nie

13. Ostatní členovia poberajú nejaké štátne sociálne dávky?

1. rodičovský príspevok

2. príspevok pri narodení dieťaťa

3. prídavok na dieťa

4. príplatok k prídavku na dieťa

5. príspevok na starostlivosť o dieťa

6. Iné

14. Koľko km od domova by ste boli ochotní dochádzať za prácou?

1. 10 km

2. 20 km a viac

3. vôbec

15. Akým spôsobom by ste dochádzali za prácou?

1. autobusom

2. vlastným autom

16. Chodíte pravidelne na preventívne prehliadky k všeobecnému lekárovi?

1. áno

2. nie

17. Vyskytla sa situácia, keď ste skutočne potrebovali lekárske vyšetrenie alebo pomoc a táto Vám nebola poskytnutá?

1. áno, bola aspoň jedna taká situácia

2. nie, nebola žiadna taká situácia

18. Koľko obytných miestností používa Vaša domácnosť? (bez kuchyne, kúpeľne a wc)

1. jednu

2. dva a viac

3. ani jednu

19. Máte vo Vašom dome vhodné podmienky pre každodennú osobnú hygienu?

1. áno

2. nie

20. Čo prevažne prevažuje vo vašej domácnosti, príjmy alebo náklady spojené s bývaním?

1. príjmy

2. náklady spojené s bývaním

21. Spláca niektorí člen Vašej domácnosti pôžičku, leasing, nákup na splátky (okrem hypoték a úverov spojených s bývaním)?

1. áno

2. nie

22. Zúčastnili by ste sa odborného finančného poradenstva ako využívať výhodne bankové produkty a ako čeliť exekúciám?

1. áno

2. nie

23. Zapájajú sa niektorí členovia do rôznych kultúrnych alebo dobrovoľníckych aktivít?

1. áno

2. nie

Pološtruktúrovaný dotazník:

1. Čo by v rómskej komunite / mieste bydliska Rómov nemalo chýbať ?

.....
.....
.....

2. V čom spočíva najväčší problém komunity a jej lokality?

.....
.....
.....

3. Akým spôsobom by ste chceli zmeniť identifikovaný problém?

.....
.....
.....